Datum	07-10-2026	
Onderwerp	Vragen t.b.v. de raadsvergadering van 2 november 2026	
	Fractie VVD Heeze-Leende	

Agendapunt 5.2: Raadsvoorstel Bestuursrapportage 2026 (Rv. 26.50)

Vragen:

1. De kosten van de jeugdzorg worden in deze bestuursrapportage met circa € 970.000 naar boven bijgesteld. Kan het college deze stijging kwantitatief uitsplitsen naar (a) meer jeugdigen in zorg, (b) hogere kosten per traject, (c) langere of zwaardere trajecten en (d) uitzonderlijk kostbare individuele casussen, en daarbij aangeven welk deel van deze € 970.000 naar verwachting structureel is?
De geconstateerde overschrijding van € 970.000 wordt veroorzaakt door een combinatie van factoren. Hoewel de kostenstijging niet één-op-één is toe te rekenen aan afzonderlijke factoren, blijkt uit Raadrapport 2026H1 dat het aantal unieke jeugdigen in zorg is gestegen van 275 in de eerste helft van 2025 naar 310 in de eerste helft van 2026 (+13%). De stijging is met name zichtbaar in de leeftijdsgroep 4-12 jaar, waar het aantal cliënten toenam van 124 naar 158 (+27%). De groei is daarnaast zichtbaar binnen de ambulante jeugdhulp. Zo nam het aantal cliënten in de ambulante regionale jeugdhulp toe van 137 naar 168 (+23%). Binnen deze categorie steeg de voorziening 'Zelfstandig leven jeugd individueel' van 84 naar 108 cliënten. Ook binnen de niet-gecontracteerde jeugdhulp zien we groei. Het aantal cliënten met de voorziening '50NGB Begeleiding (individueel) jeugd' nam toe van 7 naar 15, terwijl de uitgaven voor deze voorziening opliepen tot circa € 404.000. Deze ontwikkelingen illustreren dat zowel een groter beroep op jeugdhulp als intensievere en kostbaardere ondersteuning bijdragen aan de hogere uitgaven.
Bij de BERAP 2026 is een inschatting gemaakt van welk deel van de kostenontwikkeling naar verwachting een structureel karakter heeft en welk deel samenhangt met incidentele ontwikkelingen of uitzonderlijke casuïstiek. Op basis daarvan is € 500.000 als structureel en € 470.000 als incidenteel aangemerkt. Deze verdeling betreft nadrukkelijk een zo goed mogelijke inschatting op basis van de huidige inzichten en kan bij nieuwe ontwikkelingen worden bijgesteld. Voor een nadere toelichting op de achterliggende ontwikkelingen verwijzen wij naar het afzonderlijk met de raad te delen Raadrapport 2026H1, waarin de trends in gebruik, cliënten en uitgaven nader zijn uitgewerkt.

2. Welke concrete maatregelen stelt het college voor om de jeugdzorguitgaven vanaf 2027 beter beheersbaar te maken, welk financieel effect wordt per maatregel verwacht en welke gevolgen hebben deze maatregelen voor jeugdigen die ondersteuning daadwerkelijk nodig hebben?
Het college zet in op een samenhangend pakket van maatregelen gericht op het beheersen van de groei van de ondersteuningsvraag en het beperken van de instroom naar zwaardere vormen van jeugdhulp. Daarbij gaat het onder meer om: versterking van vroegsignalering en preventie zoals opgroeikracht, verdere ontwikkeling van stevige lokale teams, versterking van de pedagogische basis rondom scholen, inzet op ondersteuning dichtbij huis, het voorkomen van onnodig zware specialistische zorg waar dit verantwoord mogelijk is, verdieping van de sturing op uitgaven, verwijzingen en zorginzet door middel van analyses en monitoring. De maatregelen zijn nadrukkelijk niet gericht op het beperken van noodzakelijke ondersteuning. Jeugdigen die ondersteuning nodig hebben, blijven jeugdhulp ontvangen binnen de wettelijke kaders van de Jeugdwet. Het doel is om passende hulp eerder, dichterbij en zo licht als mogelijk in te zetten, zodat zwaardere hulp waar mogelijk kan worden voorkomen

3. Hoe worden binnen de jeugdzorg momenteel binnenkomende facturen en declaraties inhoudelijk gecontroleerd op juistheid, rechtmatigheid en overeenstemming met de daadwerkelijk geleverde zorg? Heeft het college eerder onderzocht of overwogen om hiervoor structureel gespecialiseerde capaciteit in te zetten die declaraties controleert en onterechte of onjuiste facturatie signaleert? Zo ja, wat waren de uitkomsten daarvan; zo nee, is het college bereid te onderzoeken of de kosten van dergelijke extra controle opwegen tegen de mogelijke besparingen?
Binnen de jeugdhulp worden declaraties gecontroleerd aan de hand van de geldende contractafspraken, afgegeven beschikkingen en de administratieve controles die onderdeel uitmaken van de regionale uitvoeringsorganisatie. Daarbij wordt onder andere gekeken naar de rechtmatigheid van declaraties en de aansluiting tussen gedeclareerde zorg en afgegeven indicaties. Daarnaast wordt binnen de regionale samenwerking continu gewerkt aan het verder verbeteren van de sturing, monitoring en het contractmanagement rondom specialistische jeugdhulp. Ook binnen Samen voor Jeugd is aandacht voor het versterken van de uitvoeringskracht, de beheersbaarheid van het zorglandschap en de kwaliteit van contractmanagement en inkoop. Het college bekijkt voortdurend of aanvullende controle- en sturingsmaatregelen doelmatig zijn. Daarbij wordt steeds een afweging gemaakt tussen de kosten van extra controlecapaciteit en het potentiële financiële en kwalitatieve voordeel dat daarmee kan worden bereikt.

4. Het college geeft aan dat de uitvoeringskracht onder druk staat, vacatures langere tijd openstaan en voor cruciale functies externe inhuur noodzakelijk is. Welke beleidsdoelen en projecten lopen hierdoor inmiddels vertraging op of worden niet gerealiseerd, wat kost deze vertraging de gemeente en welke taken of ambities adviseert het college de raad te schrappen, uit te stellen of anders te organiseren om beschikbare capaciteit en ambities weer met elkaar in balans te brengen?

Deze vraag is niet zo eenvoudig te beantwoorden. De gemeente voert naast de beleidsdoelen en projecten ook vele reguliere wettelijke en niet-wettelijke taken uit. Deze zijn niet altijd vormgegeven in doelstellingen en te realiseren projecten van bijvoorbeeld een bestuursrapportage. De signalen dat de uitvoeringskracht onder druk staat, vacatures langere tijd openstaan en voor cruciale functies externe inhuur noodzakelijk is, dient in een breder perspectief te worden gezien. Tijdens de raadsinformatiebijeenkomst van 22 september jl. hebben de projectleider uitvoeringskracht en de gemeentesecretaris taken benoemd waarvoor nu nauwelijks tot geen capaciteit voor is. Zo worden aanbestedingen uitgesteld, is ons contractbeheer niet op orde, hebben we geen capaciteit voor wettelijke taken op gebied van privacy, participatie, Wet open overheid en missen we strategische capaciteit om onze rol in regionale overleggen goed te kunnen nemen etc. Ook de vele vacatures binnen het Sociaal domein maakt dat we achterstanden oplopen of zaken minder goed kunnen uitvoeren dan wenselijk is.
Hoeveel en wat dit kost kunnen we op dit moment niet overzien. Het visietraject “welke gemeente wil en kan HL zijn” onder begeleiding van bureau Necker moet leiden tot gerichte keuzes zodat voor de volgende kadernota duidelijk is welke ambities geschrapt dienen te worden om op lange termijn toekomstbestendig te blijven.

5. De bestuursrapportage komt uit op een verwacht jaarrekeningresultaat van € 313.000 negatief, terwijl 2026 tegelijkertijd incidentele voordelen kent, onder meer doordat investeringen vertragen en kapitaallasten doorschuiven. Wat zou het resultaat over 2026 zijn wanneer de incidentele meevallers én financiële voordelen als gevolg van vertraagde investeringen buiten beschouwing worden gelaten, en welk structureel tekort resteert dan dat vanaf 2027 daadwerkelijk door beleidskeuzes moet worden opgelost?

Zowel structureel als incidenteel presenteren wij een tekort voor 2026:
Structureel een nadeel van € 239.000
Incidenteel een nadeel van € 74.000
M.a.w. er is in totaliteit geen incidenteel voordeel in 2026, maar een nadeel.
Binnen het totaal aan van incidenteel nadel is er ten aanzien van de kapitaallasten een incidenteel voordeel opgenomen van ruim € 500.000. Deze is verspreid opgenomen binnen de programma's en ontstaan doordat geplande te realiseren investeringen uit 2025 niet zijn gerealiseerd en worden doorgeschoven naar latere jaren. In de begroting 2027 is gemeld dat de investeringsportefeuille inmiddels realistischer is geraamd. (zie punt 26 tabel 1.1 begroting 2027)